

UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

CEZA BÖLÜMÜ

ESAS NO : 1984/153

KARAR NO : 1985/15

ÖZET: Sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin bulunan ve 1402 sayılı Yasa'nın 13/b maddesinde öngörülen bağlantı koşulunu içeren suçlara ait davanın Askerî Yargı yerinde görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : K.H.

Sanıklar : Hüseyin Ramiz Yılmaz, Metin Özcan ve Alaattin Özer

O L A Y : Sanıkların 1.4.1979 gününde, Bayramiç Memurlar Derneğinde ve

kahvelerde ve şehrin muhtelif kesimlerinde bildiri dağıttıkları ve dağıtılan bildirilerin içeriğine göre, sanıkların hükümetin ve emniyet kuvvetlerinin manevi kişiliğini azenen tahkir ve tezyif etmek ve kanunun suç saydığı fiili övmek ve suç işlemeye tahrik suçlarını işledikleri iddia olunarak, TCK.nun 64/1., 159/1., 312/2., 311/2. maddelerine göre cezalandırılmaları istemiyle Bayramiç Sorgu Hakimliğinin 20.6.1979 günlü, 1979/19-29 sayılı son soruşturmanın açılması kararı ile haklarında kamu davası açılmıştır.

Çanakkale Ağır Ceza Mahkemesi; 4.5.1981 gününde, esas 1979/202, karar 1981/159 sayı ile; sanıkların yasa dışı devrimci yol isimli örgüt adına bildiri dağıttıkları adı geçen örgüt hakkında sıkıyönetim askeri mahkemelerinde görülmekte olan davaların bulunmasına ve sıkıyönetim komutanlığının görüşü de nazara alınarak davanın askerî yargı yerinde görülmesi gerektiğinden görevsizlik kararı vermiştir.

İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı 3 Nolu Askerî Mahkemesi; 15.12.1982 gününde, 1982/29-794 sayı ile; sanıkların mahkumiyetlerine karar verildiği ve sanık vekillerinin bu kararı temyiz etmeleri üzerine, Askerî Yargıtay 2. Dairesi 28.9.1983 günlü, 1983/597-607 sayılı ilâmı ile; "Suçun, sıkıyönetim ilân tarihine göre 1402 sayılı Yasa'nın 13/a maddesindeki koşullar bulunmamakta ise de; dava dosyasının 176. dizisinde bulunan İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı Askerî Savcılığı'nın 4.5.1982 günlü, 10255 sayılı yazısında, sanıklar hakkında 3 Nolu Askerî Mahkemeye 1981/417 esas sayı ile bir dava açıldığıının belirtildiği görülmektedir. 1402 sayılı Yasa'nın 13/b maddesindeki irtibatının bulunup bulunmadığının saptanabilmesi için bu dosyanın irdelenip sonucuna göre; davanın adliye veya sıkıyönetim askeri mahkemelerinden hangisinde görüleceğinin düşünülmesi gerekirken, noksan soruşturma ile yazılı biçimde hükme varılması yasaya aykırı görüldüğünden" bahisle hükmün bozulmasına karar verilmesi üzerine, dava dosyasını alan Askerî Yargı yeri; 25.1.1984 gününde, esas 1983/433, karar 1984/19 sayı ile; Askerî Yargıtay Bozma ilâmında bahsedilen dava dosyasının Askerî Yargı yerinin görevsizlik kararı ile Çanakkale Ağır Ceza Mahkemesi'ne gönderildiği ve ayrıca bu mahke-

mede işbu sanıklarla ilgili olarak 1981/211 esas sayısında karıtlı dava dosyasının bulunduğu belirtildikten sonra, atılı suçların sıkıyönetim ilânından üç aydan daha önce işlenmiş olup görölmekte olan davalarla bağlantılı bulunmadığı görüşü ile görevsizlik kararı vermiş ve görev uyuşmazlığının çözümü için dosya Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmiştir.

Ancak, Uyuşmazlık Mahkemesi'nin 5.3.1984 günlü, 1984/26-127 sayılı kararı ile, "İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı 3 Nolu Askerî Mahkemesi'nin görevsizlik kararı sanıklara ve neznindeki askeri mahkeme kurulan komutana tebliğ edilmediği cihetle, kesinleşmediği ve bu duruma göre 2247 sayılı Yasa'nın 14. maddesinde olumsuz görev uyuşmazlığı için öngörülen koşullar gerçekleşmediğinden başvurusun aynı yasanın 1. ve 27. maddeleri gereğince reddine ve dava dosyasının yasal işlemler yerine getirilmek üzere İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı 3 Nolu Askerî Mahkemesi'ne geri çevrilmesine" karar verildiği ve Askerî Yargı yerince tebligat işlemleri tamamlanarak dava dosyası görev uyuşmazlığının çözümü için İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı Askerî Savcılığının 27.8.1984 günlü, 1984/285 sayılı yazısı ile Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmiştir.

Böylece, her iki mahkemenin kesinleşen görevsizlik kararları arasında 2247 sayılı Yasa'nın 14. maddesinde belirtilen olumsuz görev uyuşmazlığı doğmuştur.

İNCELEME VE GEREKÇE: Türk Ulusu adına yargı yetkisini kullanan Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü, Servet Tüzün'ün Başkanlığı'nda, Y. İsmet Ayer, A.Mazhar Akman, Türkan Güven, Ergun Argon, Yavuz T. Özgen ve Muammer Aksüt'ün katılmaları ile yaptığı, 14.1.1985 günlü toplantıda, geçici raportör Hakim Fikret Erem'in raporu ile dosyadaki belgeleri okunduktan; toplantıya, Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Durmuş Ganioglu ile Askerî Yargıtay Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Sezai Aydınalp'in Askerî Yargı yerinin görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünöldü:

Sanıklara atılı suçlar, olay sırasında dağıtılan ve dosya içerisinde örnekleri bulunan bildiriler içeriğine göre, siyasal ve ideolojik amaçlı olmakla, sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin bulunmaktadır.

Dava konusu olay, Bayramiç ilçesini de kapsamına alan Çanakkale ilinde 12.9.1980 de ilân olunan sıkıyönetimden üç aydan daha önce 1.4.1979 günü işlenmiş ise de; dosya içeriğine göre İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı Askerî Savcılığının 23.2.1981 günlü, 417 sayılı iddianamesi ile sanıklar Hüseyin Ramiz Yılmaz, Hikmet Erdem, Necmettin Çalışkan, Fatih Toprak, Metin Özcan'ın Bayramiç ilçesinde yasa dışı Dev-Sol örgütünü oluşturdukları, bildiri dağıttıkları, seminerler düzenledikleri ileri sürü-

lerek, TCK.nun 141/5., 536. maddeleri ve sanık Hüseyin Ramiz Yılmaz'ın ayrıca 17.12. 1980 günü, güvenlik görevlileri kendisini karakola götürmek isterken kaçtığı ve dur ihtarına uymadığından yaralı olarak yakalandığı ileri sürülerek 1402 sayılı Yasa'nın 16/1. maddesi gereğince tecziyesi istenmiştir.

İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı Askerî Savcılığı'nın 3.2.1981 günlü, 1981/249 sayılı iddianamesi ile sanıklar Deniz Güler, Sabahattin Sallama ve Alaattin Özer'in 1979-1980 yıllarında Bayramiç ilçesinde yasa dışı Dev-Sol örgütünün üyeleri oldukları ve çeşitli eylemlerde buldukları, duvarlara yazı yazıp bildiri dağıttıkları ileri sürülerek TCK.nun 141/5., 173/son., 536. ve 1402 sayılı Yasa'nın 16. maddeleri gereğince cezalandırılmaları istemiyle kamu davası açılmıştır.

İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı 3 Nolu Askerî Mahkemesi; ayrı ayrı açılan kamu davalarının 1981/87 esas sayılı dosyada birleştirilmesine karar verdikten sonra 14.4.1981 gününde, 1981/87-464 sayı ile; atılı suçların sıkıyönetim ilânından üç aydan daha önce işlendiği ve sıkıyönetim askeri mahkemelerinde görülen bir dava ile bağlantılı olmadığı görüşü ile görevsizlik kararı vermiştir.

Ayrıca İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı Askerî Savcılığı; 9.3.1981 günü, 584 sayılı ek iddianame ile; sanık Özcan Erdoğan'ın Dev-Sol örgütü üyesi olarak duvarlara yazı yazmak suçundan TCK.nun 141/5. maddesine göre cezalandırılması ve 22.5.1981 günlü, 1313 sayılı iddianame ile sanık Kenan Döner'in aynı örgüt üyesi olup, çeşitli tarihlerde bildiri dağıttığı ileri sürülerek, TCK.nun 141/5., 536. maddelerine göre cezalandırılması istemiyle kamu davaları açılmış ve İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı 3 Nolu Askerî Mahkemesi; 11.6.1981 günlü, 1981/180-635 ve 11.8.1981 günlü, 1981/318-315 ve 1981/87-464 sayı ile; asıl davada görevsizlik kararı verildiğinden bahisle bu davalarda ^{da} aynı gerekçelerle görevsizlik kararı vermiştir.

Çanakkale Ağır Ceza Mahkemesi; İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı 3 Nolu Askerî Mahkemesince görevsizlik kararı ile gönderilen bu dava dosyalarını, 1981/211 esas sayılı dava dosyası ile birleştirdikten sonra 11.1.1982 gününde, esas 1981/211 karar 1982/1 sayı ile; sanıklar hakkında Dev-Sol örgütünü oluşturarak yasa dışı eylemler yaptıkları ileri sürülmesine ve Dev-Sol örgütü hakkında sıkıyönetim askeri mahkemelerinin elkoyduğu davalar bulunmasına ve sanıkların sıkıyönetim yasasının 16. maddesi ile cezalandırılmaları iddianamede belirtilmesine göre, davanın sıkıyönetim askeri mahkemesinin görevine girdiği görüşü ile görevsizlik kararı vermiş ve bu suretle oluşan görev uyuşmazlığının çözümü için dava dosyası Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmiştir. Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümünce, 28.11.1983 günlü, esas 1982/391, karar 1983/647 sayılı kararı ile;"Anlaşmazlığın, niteliğine göre Askerî Yargı yerinde çö-

zülmesi gerektiğine, bu nedenle İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı 3 Nolu Askerî Mahkemesi'nin 14.4.1981 günlü, 1981/87-464, 11.6.1981 günlü, 1981/189-635 ve 11.8.1981 günlü, 1981/318-315 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına" karar verildiği anlaşılmaktadır.

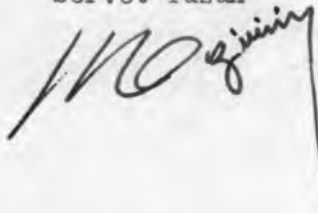
Tetkik konusu olayda sanık olan Hüseyin Ramiz Yılmaz, Metin Özcan ve Alaattin Özer ve arkadaşları haklarında Dev-Sol örgütüne üye olmak ve örgüt adına çeşitli eylemlere katılmak suçları ile ilgili olarak İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı 3 Nolu Askerî Mahkemesi ile Çanakkale Ağır Ceza Mahkemesi kararları arasında çıkan olumsuz görev uyumsuzluğu, Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü'nün 28.11.1983 günlü, esas 1982/391, karar 1983/644 sayılı kararı ile; Anlaşmazlığın Askerî Yargı yerinde çözülmesi gerektiği yolunda çözüme bağlanmış bulunmasına göre, sanıklar Hüseyin Ramiz Yılmaz, Metin Özcan ve Alaattin Özer'e atılı ve tetkik konusu olan bu suçların da aynı genel ve ortak amaç içerisinde irtibatlı olarak işlenmiş olduğu anlaşıldığı cihetle, bu davanın da 1402 sayılı yasanın 13/b maddesi uyarınca Askerî Yargı yerinde görülmesi gerekmektedir.

Bu nedenle İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı 3 Nolu Askerî Mahkemesi'nin görevsizlik kararının kaldırılmasına karar verilmelidir.

SONUÇ: Anlaşmazlığın, niteliğine göre Askerî Yargı yerinde çözülmesi gerektiğine, bu nedenle İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı 3 Nolu Askerî Mahkemesi'nin 25.1.1984 günlü, esas 1983/433, karar 1984/19 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına, 14.1.1985 gününde kesin olarak oybirliğiyle karar verildi.

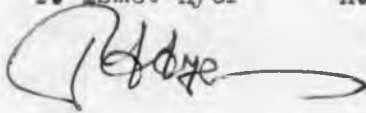
Başkan

Servet Tüzün

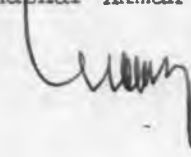
Üye

Y. İsmet Ayer

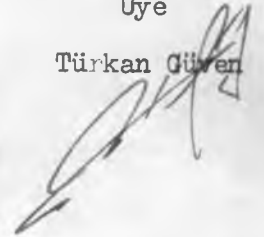
Üye

A. Mazhar Akman

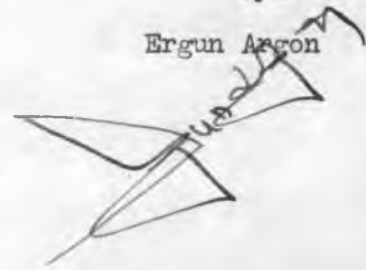
Üye

Türkan Gülsen

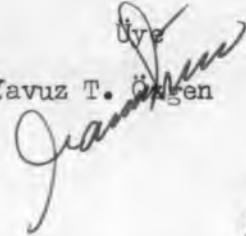
Üye

Ergun Arçon

Üye

Yavuz T. Öngen

Üye

Muammer Aksüt

